

La nostra història a través d'una Leica

Pel volts de l'any 1931, Walter Benjamin –un dels primers filòsofs a reflexionar sobre el mitjà fotogràfic– va afirmar a *Petita història de la fotografia* que l'analfabet del futur no seria el que desconegués l'escriptura sinó el que ignorés la fotografia. El filòsof alertava sobre la importància creixent que estava prenent la fotografia en relació amb la paraula escrita. Cinc anys després que Benjamin publicués el seu llibre, en concret el 19 de juliol de 1936, Agustí Centelles immortalitzà amb la seva Leica l'inici de la Guerra Civil a Barcelona, amb la imatge d'uns guàrdies d'assalt lluitant contra la rebel·lió militar, protegits per uns cavalls abatuts durant l'enfrontament. La fotografia va donar la volta al món a través de la premsa internacional, i va esdevenir una icona contra l'alçament dels insurrectes i l'avançament del feixisme, de manera que va venir a refermar el que Benjamin postulava. Per bé que es tracti d'una fotografia a bastament reproduïda, que ha passat a formar part de la memòria visual del conflicte, poder-la contemplar a grans dimensions en un espai expositiu no deixa de sorprendre.

La renovació del fotoperiodisme des de l'autocrítica

Fa temps que es parla de la crisi del fotoperiodisme, a la vegada que una nova fornada de professionals posa en qüestió la manera de treballar dels fotoreporters clàssics i se'n distancia. Només cal recordar la controvèrsia oberta arran d'una suposada fotografia falsejada de Robert Capa sobre un milicià mort en combat per comprendre l'abast del debat generat a l'entorn de la representació del «real». Amb tot, si avui dia hi ha un nou corrent de reporters gràfics, que ha desmuntat alguns dels clixés associats al fotoperiodisme tradicional i pretén exercir l'ofici sense deixar-se arrossegar per la presió dels poders mediàtics, és gràcies al fet que dècades enrere fotògrafs com Agustí Centelles van adquirir una autoritat moral indiscutible a través de les seves imatges.

XAVI ROULETA

En aquest sentit, l'exposició antològica dedicada al fotògraf valencià, presentada a la Fontana d'Or, posa en evidència el pes del fotoperiodisme en el relat de la nostra història recent. La mostra convida a despertar les endormiscades retines del torrent ingent d'imatges banals que inunden les nostres vides i que, al cap i a la fi, han provocat un estat d'insensibilització permanent sobre l'estat de les coses, fins al punt de fer suportable allò que és intolerable. Així, el discurs expositiu ve a contrarestar el grau creixent de deshumanització com a conseqüència de la hipersaturació mediàtica actual, amb una clara voluntat de revalorar la fotografia com a document històric i social. Tanmateix, no hem d'oblidar que amb aquest tipus de mostres es contribueix a dignificar el quefer d'aquells professionals que amb el seu treball foren indispensables per reflectir el batec d'una època. Finalment, les imatges de Centelles posen l'accent a situar la fotografia en un espai polític i social en el qual es lliuren nombroses batalles, una de les quals és la lluita per no quedar indiferent enfront la injustícia i la barbàrie.